

Ο Ν Ο Υ Μ Α Σ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Εν τῷ λαῷ θρόνεται ἄλλα
δ' ἐν πῶς δὲ φοβᾶται τὴν
ἀλήθειαν—ΨΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλῶσσα ἔχει τοὺς φου-
σκίους τῆς κνώσεως.

ΒΕΛΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ζ'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 21 ΤΟΥ ΘΕΡΙΣΤΗ 1909

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 349

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. ΟΙ καημοὶ τῆς Λιμνοθάλασσης.
ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ. Τὰ παλιὰ τῆς σφοδρμένης.
ΝΤ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ. Ἡ Τροκόντα (συνέχεια).
Ν. Κ. Ἐνα γ. ἀμμ.α.
ΣΟΦΙΑ ΣΠΑΝΟΥΔΗ. Μανώλης Κελομεύτης.
ΠΟΙΗΜΑΤΑ. Σ. Σελίτης.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΙΟΜΑΘΙΑΤΙΚΟ—
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜ-
ΜΑΤΟΛΗΜΟ.

ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ

(πού τὸ στείλανε τὰ Κρητικὸ-
πούλα ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο στὸν κ.
Παλαμᾶ καὶ πού μᾶς παρεκκλή-
σανε νὰν τὸ δημοσιεύουμε καὶ στὸ
«Νουμᾶ».)

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΙΣΤΩΝ
„Ο ΣΟΛΩΜΟΣ“

Κύριε Παλαμᾶ,

Θάδελα μὲ λόγια ὅσο τὸ δυνατόν πιδ ἀπλά
καὶ πιδ συμαζεμένα νὰ Σᾶς πῶ τὸν ἀλαλαγμὸ
τῆς χαρᾶς ὄλων ἐμᾶς τῶν νέων τῆς Κρήτης,
πού χαιρετίζετε τόσο ὀρημικὰ στὸ προχθεσινὸ
Σᾶς ἄρθρο.

Κι ἀκόμα ἤθελα πιδ πολὺ, νὰ Σᾶς πῶ ἐκ
μέρους τοῦ Συλλόγου μας, τὴν ἀνυπόταχτη
καὶ στοχαστικὴ συνάμα ὀρημὴ ποὺ νοιώθουμε
ὄλοι μας ἐδῶ, γιὰ τὸν ἱερὸ Ἀγῶνα τοῦ δα-
σκάλικου ξεσκαλωμοῦ.

Μᾶς ὀρητήκαν ὄλοι οἱ ἀνίδεοι καὶ τιποτέ-
νοι κ' εἶσι ἀντρεϊεῖτηκε μέσα μας πιδ ἀγα-
ναχητομὸς καὶ γοργὸς ὀ ρυθμὸς τοῦ Κρητι-
κοῦ αἱμάτου. Καὶ νοιώθουμε ὀργανικὴ κλειὰ—
ὄσαν τὴν Πεῖνα—μέσα μας τὴν ἀνάγκη τῆς
Νίκης.

Καὶ τὰ λόγια Σᾶς ἔρχονται Τυρταλικά
ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ φουρτωσιάζουν μέσα
μας ὄλους τοὺς σπαρτιάτικους θυμοὺς. Σκληρὰ
κι ἀνήλεα καὶ βάρβαρα νοιώθουμε ἐμεῖς στήν
Κρήτη τὸν ἀγῶνα. Κ' ἔχομε πάντα ἀνάγκη
ἀπὸ ἕναν Ἀθηναῖο, νὰ ὀψῶνεται ἀνάμεσα
στὶς στρογγυλὰς κι ἀπειθᾶρχητες κραυγὰς τοῦ
πολέμου καὶ μὲ τῶν στίχων του τὸ τραγουδητὸ
νὰ μαθαίνει τὰ μπράτσια μας πῶς νὰ πέφτουν
μὲ τὸ τσεκούρι ρυθμικὰ.

Καὶ γι' αὐτὸ κ' ἐμεῖς οἱ νέοι τῆς Κρήτης,
χαιρετοῦμε ἀπ' ἐδῶ πέρα τὰ λόγια Σᾶς, ὀ
Ποιητῆ, μὲ ἀναβουητὸ θριάμβου: Εἶναι ὀ

στρατὸς πὸν περιμέναμε καὶ φάνηκε ἐπιτέλους
νᾶρχεται ἀπὸ τὴν ἄκρα ἐνὸς μεγάλου, σκονι-
σμένου ὀρόμου!

Ἡράκλειο (Κρήτης) 10.6.09

N. Κ.

ΟΙ ΚΑΗΜΟΙ ΤΗΣ ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ

(20—31 τοῦ Δεκέβρου τοῦ 1907)

38

Ο ΠΗΓΑΣΟΣ

Πέρα σὲ μιὰ κακοτοπιὰ τῆς Ροῦμειῆς,
ἐκεῖ κατὰ τὸ φουμιστὸ τῆς κυρᾶ Ρήνης κάστρο,
τὸ καλοκαίρι μιὰν ἀγῆ
τᾶλλογο ἀσάλευτο γεμμένο πρὸς τὴν
λαμπύριζε σὸν ἄστρο
καὶ τὰ φτερά του τὸ καθένα σὰ σπᾶ,
καὶ τὸ βαθὸν γαλάζιο τοὺς εἰδείγες ἄμπερς μαθῶρα,—
κι ὀ ἀνασασμὸς του λαῦρα.
Καὶ γνώρισα τὸν Πήγασο
κ' ἔκροξα: —Ἐσὸ ἐδῶ;
Καὶ μ' ἀποκρέθηκε

α — Προσμένο

ἀπὸ τοῦ Μπαῦρον τὸν καιρὸ.
Τὸν ἔχασα τὸν κοβαλλάρη,
χρόνια θὰ διάβηκαν καὶ χρόνια,
τὸν ἤδρε ὀ Χάροντας, παλαίψανε
στὰ μαρμαρένια ἀλώνια.
Χάθηκε ὀ καβαλλάρης, πάει
στὸν τάραρο; στὰ ἡλόσια; δὲ γνωρίζω πού·
στέκω σὰ νᾶχασα τὴ σιράτα,
στέκω σὰ χήρα, στέκω δίχως νᾶτα,
σὸν τὸ κορμὸ φωτοκαμένον εἶμαι δειτροῦ.
Μιλοῦσαμε μαζί καθὼς μιλᾶ
τᾶδέρεφι τᾶδεροφού·
τέτοια δὲ θᾶχε σνντυχιὰ
τᾶλλογο ὀ Ἐάνθος μὲ τὸν Ἀχιλλᾶ.
Τὰ φρενιασμένα τὰ ταξίδια μας τὰ ὄραϊα!
Ψηλὰ ἀπὸ τᾶλπικὰ β. νᾶ
κι ὄς κάτον στὰ βενέτινα παλάτια,
Πήγασος, εἶχε τὰ φτερά,
κ' ἐκεῖνος, ἄνθρωπος, τὰ μάτια.
Σᾶς γγίξαμε, κυρφὸς τῶν ἰδεῶν,
κ' ἤπιουμε μέσα στῶν παθῶν ἀχόρταγα τὰ βᾶθη·
μὰ καβαλλάρης μὲσ' στοὺς καβαλλάρηδες
ποιὸς ἄλλος ξανσιτάθη;
Τὸν ἔξερι ὀ Ρήνος ὀ περῆφανος
διαφεντευτῆς ξεδιψαστῆς πλατῆ;
κάστρων, ψυχῶν καὶ τόπων·

καὶ, λιμνη Ἑλβετικῆ, κ' ἐσὸ,
ὄσο γλυκειὰ, τόσο βαθιὰ ζωγραφιστῆ
στοὺς πόθους τῶν ἀνθρώπων
καὶ πιδ βαθιὰ στοὺς ἔρωτες τῶν ποιητῶν, κ' ἐσὸς
ὀρημοὶ τευτονικοὶ καὶ ἰταλικά ἀερογιάλια,
καὶ πύργοι ἐσὸς ρωμαντικοὶ κ' ἐρείπια στοιχειωμένα
κι ὀ ἀδιάντροπος ξεφαντωτῆς κ' ἐσὸν δευλὴ παρθένα.
Τῆς ἀμαρτίας τοὺς ἄγριους τοὺς ἀνθὸς
ἀπόκοτα τοὺς ἔκοψε καὶ στόλιξε μ' αὐτοὺς
καὶ φόρτωσε τὰ σύμμετρα τῆς τέχνης του ἀνθογυᾶμα.
Ἑλληνολάτρης βάρβαρος, ροβόλησε
μακρυνάθε καὶ γονάτισε στὸ δοξασιμένο χῶμα
τῆς Ἀττικῆς οἱ μέλισσες δὲν τὸ καταφρονέσανε
τὸ σκυθικὸ του στόμα.
Τῆς θείας τῆς γῆς διαλαλητῆς,
μὰ καὶ κρητῆς,
τῆς ἔφερε τὴ λῶρα του καὶ τὸ σπαθὶ του ἀντάμα
κ' ἔρθε, καὶ σβεῖ στὴ ματωμένη λιμνοθάλασσα
τὴ φλόγα τῆς ζωῆς του καὶ τὸ δρᾶμα.
Καὶ νὰ ὄς ἐδῶ ἀνυπόταχτη μὲ τὸν καημὸ ἢ ψυχὴ του
κι ὄς τοὺς γιολοὺς πὸν τοὺς μολῶνει ὀ Φίδαρης
ἀπὸ τὸ βράχο τῆς μεγάλης Ἀθηνᾶς
κι ἀπὸ τὰ κορφοβοῦνια τῆς Χειμάρρας.
Μπαῦρον κι ἄν κρᾶζονταν αὐτοὺς,
εἶταν ὀ Ἀρόλδος κι ὀ Μακρέδος τραγικός,
καὶ εἶταν ὀ Λάρας.
Αὐτὸς μὲ πρόσταξε κ' ἐγὼ τὸν ἔφερα
κ' ἤξερε τὸ σταυραδέρεφι του τὸν Κᾶη,
καὶ μὲ τοὺς ἄγγελους ἀντάρτες τοῦ Θεοῦ,
τῆς γῆς ταξιδευτῆς καὶ τούρανοῦ,
ἔδεσε ἀγάπες. Τόνε πῆραν, πάει.
Σύρθηκα ἐδῶ πεντάρφανος
ἀπὸ τὰ ρήγια τᾶχαρα κι ἀπὸ τὸ Μισολόγγι,
καὶ παραδέρενω μοναχὸς καὶ παραστρατισμένος·
τὰ ὄρνια, τὰ πλάγια, καὶ οἱ σπηλιές καὶ οἱ πόταμοι
καὶ οἱ ὄλλοι,
σὰ μ' ἀγναντέφουνε, ξαφνιαζόνται. Εἶμαι ξένος.
Ἐνας ὕπνος βαρὸς μὲ μολυβῶνει,
ὀ καβαλλάρης μὲν εἰδείγνε τὸ δρόμο ὀ χερσοχέρης,
ζηλεύω καὶ τανάλαφρο τοῦ Μάρτη χελιδόνι...
Ποιὸς εἶσ' Ἐσὸ καὶ πού μὲ ξέρεις; —»

α — Κ' ἐγὼ εἶμαι καβαλλάρης, ἔλα,
στὴ διαμαντένια σου τὴ σέλλα
γνωρίζω πῶς νὰ κρατηθῶ.
Μόνο μ' ἐσένα τὸ ταξίδι τᾶγαπῶ.
Ἐγὼ εἶμαι ἀπὸ τὸ γένος τὸ μεγάλο
πού προτανάθρεψε κ' ἐσέ.
Γιὰ πάρε με καὶ φέρε με, ἔποταχικέ,
ψηλότερα κι ἀπὸ τὸν ἄλλο! —»

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΤΗΣ ΣΧΩΡΕΜΕΝΗΣ

Ο Στέφανος Ραμάς γυρέβει να με μπλέξει πάλι, λαβαίνοντας άφορμή από τάρθρο μου «Σοσιαλισμός και γλώσσα», όπου τόφερε ο λόγος να μνημονέψω κάποια φράση του χαρακτηριστική της άστικης ψυχολογίας. Με μιá λιγλόγη απάντησή του ξαναφέρνει στη μέση ζητήματα, που τὰ συζητήσαμε τόν περασμένο χρόνο στις στήλες αυτές και που τὸ ξανακίνημά τους, όπως τὸ θέλει ὁ Ραμάς, μὰς φέρνει ἀναγκαστικά στην ἐπανάληψη τὼν ἴδιων και τὼν ἴδιων.

Στὸ ἄρθρο του «Οἱ σοσιαλιστάδες στοὺς νασιοναλιστές (ἀριθ. 291—93 τοῦ Νουμά) ὁ Σκληρὸς ἀπαντώντας στὸν ἴδιον τὸ Ραμά και στις περὶ κράτους και σφαζόμενων ἀδερφὸν θεωρίες του κ. Ἰδα, λέει πὼς τοὺς στερνούς θὰ μπορέσει νὰ τοὺς βοηθήσει μόνο ἡ ζωτικότητα ὁλόκληρης τῆς κοινωνίας, ἡ δύναμη ὁλόκληρου τοῦ κράτους. Ἀποδίνοντας τὴν ἀδυναμία τοῦ σημερινοῦ κράτους στή σαπίλα τῆς κυρίαρχης ἀστικής τάξης, βρίσκει πὼς μόνο τὸ ἔθνος τοῦ λαοῦ, τὼν ἐργατικῶν τάξεων, «μόνον ἐργατικά προλετάρια φάρμακα θὰ μπορέσουν νὰ γιαιτρέψουν τὴ σαπίλα τῆς ἀστικής τάξης, δυναμώνοντας ἔτσι και τὸ ἐπίσημον κράτος.» Τοῦ κάκου λοιπὸν πασκίζει ὁ Ραμάς νὰ κάμει στὸ πνεῦμα και στήν προσπάθεια ἑμὰς τὼν σοσιαλιστῶν «τὸ πέσιμο τῆς ἀστικής κυριαρχίας», που εἶπα, ταυτῶντας με τὴν ἀποσύνθεση τοῦ κράτους. Σ' ἕνα ἄρθρο μου, τυπωμένο στὸ ἴδιο φύλλο με τὴν απάντηση τοῦ Ραμά, πάσχιζα νὰ δείξω τί γυρέβει ὁ σοσιαλισμὸς σ' ἑλὰ τὰ κράτη, κ' ἐκεῖ φαίνεται ἂν ἡ ἐργατικὴ ἐπανάσταση, ἔχει σκοπὸ τὴν ἀποσύνθεση τοῦ κράτους ἢ τὸ διοργάνωμά του σὲ τρόπο ὥστε ἡ δύναμη τοῦ κράτους, που σήμερα εἶναι στὰ χέρια μόνο τὼν κυρίαρχων τάξεων, νὰ στηριχθεῖ στή θέληση ἑλὼν τὼν τάξεων που τὸ ἀποτελοῦν. Κάθε παραπέρα συζήτηση σ' αὐτὸ τὸ θέμα τὴ θαρρῶ περιττή.

Ο Στέφανος Ραμάς, ἀφοῦ στοργυλίεψε καλὰ τὸ χάπι τῆς δυνάμεις τοῦ κράτους, ἔπρεπε κατὰ τὴν ἀστικὴ συνήθεια νὰ τὸ χρυσώσει κιόλα νὰ καταπιθεῖ εὐκολότερα ἀπ' τοὺς πατριώτες. Αὐτὴ ἡ δύναμη τοῦ κράτους, μὲ λέει, τὸν ἐνδιαφέρει γιατί βλέπει πὼς οἱ γύρο μας λαοὶ δὲ φαντάζονται πὼς τέλειωσε ἡ ἐποχὴ τῆς ἀμίλλας μεταξὺ τους. Με τὴ στερνὴ ἔκφραση συνηθίζει ἡ ἀστικὴ ἰδεολογία νὰ

σπεπάζει ἐκεῖνο που οἱ σοσιαλιστὲς τὸ λέν με τὸ σωστὸ ὄνομά του : ἀνταγωνισμὸ συμφερότων. Μοῦ φτάνει νὰ πῶ στὸ Ραμά πὼς ὅσο τὰ συμφέροντα αὐτὰ, που τὰ λέει «ἀμίλλα», εἶναι πράματις συμφέροντα ἑλὼν τὼν τάξεων, που ἀποτελοῦν τὸ κράτος, ὅσο δηλ. ἀνήκουν στήν κατηγορία τῆς οικονομικῆς ἐνότητος που ἀπαρτίζει κάθε κράτος, ὅσο περιορίζονται στήν ἀνάγκη τῆς ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας κ' ἐνότητος τῆς φυλῆς, δὲ θάρρη κανέναν συνεπὴ σοσιαλιστὴ στὸν κόσμο, που θάρρηθεῖ τὴν ὑπαρξὴ τους και τὴν ἀνάγκη νὰ διαφεντεφτοῦν με κάθε τρόπο. Με τέτια ἑναια λοιπὸν τὴ δύναμη τοῦ κράτους δὲν τὴ θέλει λιγότερο ἀπὸ τὸ Ραμά καθέναν σοσιαλιστὴς.

Μὰ τοῦ Ραμά τάρροσε ἡ φρασεολογία περισσότερο ἀπὸ τὴν οὐσία κάθε ζητήματος. Ἄν δὲν τοῦ ἄρεσε, δὲ θάρρη και πὼς στὸν τόπο μας δὲ γνωρίζει κοινωνικὲς τάξεις «ἀλλὰ προσωρινὲς οικονομικὲς κατατάξεις ἀτόμων». Μήπως κανέναν ἀπὸ μὰς, που μίλησαν γιὰ τάξεις, ἐνόησαν μ' αὐτὲς τίποτες ἄλλο παρὰ ἀθροίσματα ἀτόμων ἐνωμένων μεταξὺ τους με ὅμοια οικονομικὰ συμφέροντα και χωρισμένων ἀπὸ ἄλλα ἀθροίσματα ἀτόμων ἀπὸ ἀντίθετα πάλι οικονομικὰ συμφέροντα ; Δὲ θέλω νὰ τὸ κρύψω πὼς με ξαφνίζει ἡ ἐπιμονὴ ἐνός, που ἔχει ἀξιώσεις κοινωνιολόγου, σὲ πράματα τόσο γνωστὰ γενικά, καθὼς εἶναι τὸ ἂν ὑπαρξὲ ἢ ὑπάρχει πουθενὰ κοινωνία μὴ χωρισμένη σὲ τάξεις, καθὼς και δὲ βαστῶ νὰ μὴν τὸ πῶ πὼς δὲ μπορῶ νὰ νιώσω τίποτες ἀπὸ τὰ «ἐπιπεδα μορφώσεως» και ἀπὸ τὸ σχῆμα τῆς πυραμίδας που φαντάζεται ὁ Ραμάς τὴ δύναμη τοῦ κράτους. Τὸ ἴδιο μὲν εἶναι σκοτινὸ πολὺ τὸ σχέδιο πὼς θὰ μπορέσει νὰ λάβει μιὰ ἀνώτερη μόρφωση με τὴ δημοτικὴ γλώσσα ἢ μιὰ κοινωνικὴ τάξη τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Μοῦ λέει ἀποτείνεται στὸ λαὸ, μὴ λησμονώντας τὸ ἱστορικὸ και κάθε μέρα βεβαιούμενο γεγονός, πὼς ἀπ' τὴν κατάταξη τὴν ἀστικὴ και τὼν μορφωμένων θάπεντῆσομε και στὸ μέλλον, ὅπως και στὸ περασμένο, τοὺς ἀξιους ὁπαδοὺς τῆς δημοτικῆς, που θὰ τὴν ἐπιβάλουν μιὰ μέρα και στὸ σύνολο, στήν κατάταξη τὼν ἀμόρφωτων, τὼν προλετάρων και τὼν μικροαστῶν, που εἶναι οἱ πιὸ κολημένοι στήν πρόληψη ὕστερα ἀπὸ τοὺς δασκάλους.

Και πρώτα πιστέθει ἀληθινὰ ὁ Ραμάς στὸν ἰσχυρισμὸ του πὼς οἱ προλετάριοι κ' οἱ μικροαστοὶ εἶναι κολημένοι στή γλωσσικὴ πρόληψη πῖστερο

ἀπ' τοὺς μορφωμένους μεγαλοαστοὺς ; Δὲ θέλω νὰ φανῶ κακὸς, σὰν αὐτὸν, και νὰ φανταστῶ πὼς σοφίστηκε τὸν ἰσχυρισμὸ γιὰ νὰ τὸν μεταχειριστεῖ παρακάτω γιὰ τοὺς δημαγωγικοὺς σκοποὺς, που ρίχνει (ὡς μοῦ συμπαθήσει τὴν ἔκφραση) με ἀλαφρὴ συνείδηση στοὺς εὐγενικοὺς νέους τοῦ «Μέλλοντος» και τῆς «Κοινωνιολογικῆς Ἐταιρίας». Ἄν θέλει νάναι πράματις ντόμπρος, ὅπως ἔχει τόνομα, ὁ Ραμάς ἔχει καλὰ που νὰ γυρέψει τοὺς δημαγωγούς. Και μιὰ συζήτηση, που γίνεται, καθὼς τὸ θέλει ὁ ἴδιος, γιὰ τὸ γενικὸ καλὸ και ὄχι γιὰ τὸ συμφέρο ὀρισμένης τάξης, ἀπαιτεῖ, ὅπως τοῦ τόπε και ὁ Σκληρὸς στὸ ἄρθρο που ἀνάφερα, τὴν ἀνθρώπινη κ' ἐπιστημονικὴ μαζί εὐσυνειδησία. Κι ἂν τίς πάρουμε αὐτὲς βοηθὲ και γνώμονα, θὰ δοῦμε πὼς οὔτε οἱ προλετάριοι οὔτε οἱ μικροαστοὶ εἶναι ἡ κεντρικὴ ἔστια τῆς γλωσσικῆς πρόληψης. Ὅπου και ἂν παρουσιάστηκαν προασπιστὲς τῆς καθαρῆδουσας, καθὼς στὰ Ἑθναγγλικὰ και στὰ Ὀρεσιακά, ἦταν ἀπλὰ θύματα, παρασυρμένοι, χάρις στήν ἀμάθεια που τοὺς δέρνει, ἀπ' τίς μορφωμένους τάξεις, ὅπου και φωλιάζει τόντις ἡ μεγάλη πρόληψη. Τὰ σχολιά, τὰ δικαστήρια, τὰ δημόσια γραφεῖα, ἡ ἐκκλησία, οἱ ἐφημερίδες, τὰ βιβλία, που τὴ θρέφουν και τὴ σκορπὰν και που βαστάνε τὴν παράδοσή τῆς, πιστέθω νὰ μὴ μπορεῖ νὰ τάρρηθεῖ ὁ Ραμάς πὼς δὲν εἶναι ἰδρύματα τῆς τάξης ἢ τῆς κατάταξης, καθὼς τὸ θέλει, τὼν ἀμόρφωτων προλετάρων και τὼν μικροαστῶν. Ἄν εἶναι νάρνούμαστε παρόμοια γεγονότα, τότες δὲν ἔχει λόγο πῖα ἡ συζήτηση.

Ἐπειτα ἀποτείνεται στὸ λαὸ, λέει. Μιὰ πρόδο βέβαια γιὰ τὸ φίλο μου, που ἔξαχε τις παλιές του θεωρίες γιὰ τὰ ποδάρια που θάρρουν νὰ κυδερνήσουν τὸ κεφάλι και τὰ ρέστα, κ' ἀρχινάει νὰ τὰ λογαριάζει κάπως και τὰ δύστυχα ποδάρια. Ἄλλὰ πὼς και με τί μέσο ἀποτείνεται στὸ λαὸ ; Δὲ μὰς τὸ λέει, μόνε γυρίζει τὸ χαδὰ στοὺς ἀστοὺς και στοὺς μορφωμένους, που ὀκ ἐπιβάλουν τὴν ἀλήθεια στὸ λαὸ. Τὸ με τί μέσο θὰ τὸ κάμουν, σωπαίνεται κ' ἐδῶ. Ὅλος ὁ κανγὰς, που ξαναπρόβαλε στή συζήτηση ὁ Ραμάς, εἶναι νὰ σφουρίξει με σατανικὸ τρόπο, που τὸν βεβαιώνω δὲν ταιριάζει στήν εὐλικρίνεια τοῦ βάρους τῆς ψυχῆς του, πὼς ἡ ὥρα που οἱ δημοτικιστὲς θὰ γένουν σοσιαλιστὲς θὰ εἶναι κ' ἡ ὥρα που θὰλλάξουν συνειδητὰ ἡ ἐξεπίτηδες σὲ δημαγωγούς. Που εἶναι και ποῦθε βγαίνουν οἱ δημαγωγοὶ, τοῦ ξαναλέω, τὸ ξέρει. Ὅσοτσο δὲ χρειάζε-

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΝΟΥΝΤΣΙΟ

Η ΤΖΟΚΟΝΤΑ

Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ μεταφραστής

ΤΖΟΚΟΝΤΑ Ὅχι, ἐγὼ, δὲν τὸν ἐσπρωξά στο θάνατο ἐγὼ· παρὰ ἐσεῖς ἢ ἴδια. Ναι, γιὰ νὰπολυτρωθῆ ἀπὸ ἕνα δεσμὸ θέλησε νὰ πεθάνη, μὰ ὄχι ἀπὸ κείνονε που μ' ἔλενε μαζί του· ἀπὸ ἕναν ἄλλονε, ἀπὸ τὸν ἰδικὸ σας, ἀπὸ κείνονε που τοῦ ἔθαζεν ἡ ἀρετὴ σας ἢ ὁ νόμος ὁ δικὸς σας και τὸν ἔκανε ἀδασταχτα νὰ ὑποφῆρη.

ΣΥΛΒΙΑ. Ἄ, δὲν εἶναι τίποτα που νὰ μὴν τολμάτε νὰ τὸ στρεβλώσετε ἐσεῖς ! Ἀπὸ τὸν ἴδιο, ἀπὸ τὸ στόμα του, σὲ μιὰν ὥρα που ἡ ψυχὴ του ἔλη εἶχε ἀνεβῆ στὸ φῶς, ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ ἔχω ἀκούσει : - Ἄν τάρρονο τὸ χτύπημα μπόρεσε νὰ σπάρῃ ἕνα ζυγὸ, ἂν εἶν' εὐλογημένο ! - Ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ ἔχω ἀκούσει ὅταν ἀλακκαρη ἢ ψυχὴ του ἀνοιγε πάλι πρὸς τὴν ἀλήθεια.

*) Ἡ ἀρχὴ του στὸ 341 φύλλο.

ΤΖΟΚΟΝΤΑ. Ἐδῶ ὅμως, λίγες ὥρες πρὶν νὰ νικηθῆ ἀπ' τὸ φρικτὸ τὸ στοχασμὸ, ἐδῶ—ὄλα κ' αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι μάρτυρες—μου μίλησε τὰ φλογερότερα και τὰ γλυκύτερα λόγια που εἶχε ὁ ἔρωτάς του ἐδῶ μ' ἐφώνασε, ἀκόμα μιὰ φορὰ, ζωὴ τῆς ζωῆς του· ἐδῶ μου εἶπε, μιὰ φορὰ ἀκόμα, τὸ νεῖρό του γιὰ τὴ λήθη, τὴν ἐλευθέρια, τὴν τέχνη, τὴ χαρὰ. **Κ'** ἐδῶ μου εἶπε πόσον ἀθάσταχος τοῦ γέννηκε ὁ δεσμὸς του, τὸ βάρος τὸ ἀναπνευγο τῆς καλωσύνης, τὸ σκληρότερο παρὰ κάθε ἄλλο, και τὴ φρικτὴ τοῦ καθημερινοῦ μαρτύριου, τὴν ἀποστροφή του νὰ ξαναπατήσῃ στὸ σπῖτι τῆς σιωπῆς και τὼν δακρύων, τὴν ἀποστροφή που ἔγινε πῖα ἀκατανίκητη...

ΣΥΛΒΙΑ. Ὅχι, ὄχι ! Φέμματα.

ΤΖΟΚΟΝΤΑ. Γιὰ νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀγωνία, ἕνα βράδυ που ὄλα τοῦ φάνηκαν θλιβερότερα και πῖο βουβά, γύρεψε τὸ θάνατο...

ΣΥΛΒΙΑ. Φέμματα ! Φέμματα ! - Ἐγὼ εἶλεπα μακρῶς.

ΤΖΟΚΟΝΤΑ. Και με κατηγορεῖτε σεῖς πὼς τὸν ἐρριζά ἐγὼ σὲ ἀτμο βρασινοστήριο, πὼς ἔγεινα ὁ δῆμιός του ! Ἄ, τὰ χέρια σας μονάχα, τὰ χέρια σας τῆς καλωσύνης και τῆς συχώρεσης, τοῦ ἐτοι-

μαζανε κάθε βράδυ ἕνα κρεββατι μ' ἀγκάθια ὅπου δὲ θελήσει πῖα νὰ ξεπλωθῆ. Ὅταν ὅμως ἐμπαινε ἐδῶ, ὅπου ἐγὼ τὸν πρόσμενα, ὅπως προτμενεταῖ ὁ Θεὸς που δημιουργεῖ, εἶτανε μεταμορφωμένος. Ξαναύρισκε μπροστὰ στὸ ἔργο του τὴ δύναμη, τὴ χαρὰ, τὴν πίστη. Ναι, μιὰ θέρη ἀκα-ἀπυκτη τοῦ φλόγιζε τὸ αἶμα, που τὴν κρατοῦσα ἀναμμένη ἐγὼ (κι αὐτὸ εἶναι ἑλο μου τὸ καμάρι)· μὰ με τὴ φωτιὰ κεινῆς τῆς θέρης ἐπλασε αὐτὸς ἐν' ἀριστοῦργημα. (Δείχνει με τὴ χειρονομία τὸ ἄγαλμα που κρύβει ἡ κουρτίνα.)

ΣΥΛΒΙΑ. Δὲν εἶναι τὸ πρώτο· δὲ θάνει τὸ τελευταῖο.

ΤΖΟΚΟΝΤΑ. Βέβαια, δὲ θάνει τὸ τελευταῖο· ἀπὸ ἕν' ἄλλο εἶν' ἐτοιμο νὰ ξεπροβαλῆ ἀπ' τὸ πηλεῖο του τὸ περιτύλιγμα, ἐν' ἄλλο ἔχει σπαράξει κάτω ἀπὸ τὸ δαχτυλο τὸ ψυχοδοτικὸ, ἕνα ἄλλο εἶν' ἐκεῖ μισοζώντανο, και προσμένει ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή τὸ ἁῦμα τῆς τέχνης νὰ τὸ σῆρῃ ἀκέριο στὸ φῶς. Ἄ, δὲν μπορεῖτε ἐσεῖς νὰ νιώσετε αὐτὴ τὴν ἀνυπομονησία τῆς ὕλης, ὅπου τῆς ταζανε τὸ δῶρο τῆς τέλειος ζωῆς.

(Ἡ Συλβία Σεττάλα στρέφει πρὸς τὴν κουρτίνα· κάνει μερικά βήματα, ἀργὰ, με τὴν ὄψη τῆς ἄθλιας

τοῦ Σούπερτ, ἐκεῖ εἰς τὴν ἐρημικὴν ὄχθην ποῦ κυλᾷ ὁ Δούναβις τὰ χλωμά νερά του. Καί μέσα εἰς τὸν μυστηριώδη βόμβον τῆς κινήσεως τῆς μεγαλοπόδεως, ἤκουσε τὸν ἀντίλαλον τῶν στεναγμῶν τῶν ἀγνῶν μουσικῶν ψυχῶν ποῦ ἔσυραν ἐκεῖ τὸν ἐπὶ γῆς μαρτυρικὸν σταυρὸν των.

Ἡ ζωὴ αὐτῆ τῶν ψυχικῶν ἐκστάσεων εἶνε τὸ ἀγνότερον βάπτισμα δι' ἕνα νεοφώτιστον καλλιτέχνην. Εἰς τὸ ὄρειον, αἱ μουσικαὶ σπουδαὶ τοῦ Καλομοίρη ἦσαν σερὰ καταπληκτικῶν ἐπιτυχιῶν. Περισσότερον ἀπὸ τὸ πιάνο ποῦ ἐσπούδαζε, τὸν προσελκύνει ἡ Ἄρμονία καὶ πρὸ παντὸς ἡ Σύνθεσις καὶ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς δυσκολωτάτης αὐτῆς μουσικῆς ἐπιστήμης ἐπεδόθη μὲ φλογερὸν ζῆλον καὶ μὲ ἀληθινὸν πάθος. Διὰ τοὺς καθηγητὰς του, τὸ τάλαντον τοῦ νεοφώτιστου Καλομοίρη ἦτο μίᾳ ἀποκάλυψις σπανίας ἰδιοφυΐας καὶ τὴν ἐξέλιξιν τῆς παρηκολούθου καὶ καθωδήγουν μὲ ἰδιαιτέραν στοργὴν μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ὁ νέος μουσουργὸς καμμίαν ἀνάγκην ποδηγητέσεως δὲν εἶχε πλέον. Μετὰ ἐξ ἑτῆ σοβαρὰς μελέτης καὶ καλλιτεχνικῆς ἐργασίας ὁ Καλομοίρη ἐφευγε θριαμβευτικῶς ἀπὸ τὸ ὄρειον ἀποκομίζων τρία διπλώματα, καλλιτέχνης εἰς τὸ πιάνο, καλλιτέχνης εἰς τὴν ἐνορχήστρωσιν, μέγας καὶ πρωτότυπος καλλιτέχνης εἰς τὸ Κοντραπόινκτ.

Διὰ τὸν νεαρὸν μουσουργὸν εὐτύχημα εἶνε, ἐπιμαζῆ μὲ τὴν μουσικὴν του μόρφωσιν συνεβάδιζε καὶ ἡ φιλολογικὴ.

Ὁ Καλομοίρη ἐμελέτησε πολὺ τοὺς φιλοσόφους καὶ ἡ μελέτη αὐτῆ εἶνε ἀπαραίτητος διὰ κάθε καλλιτέχνην τῆς ἐπὶ τῆς ζωῆς, εἰς τὴν ὅποιαν τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα διέπει πρὸ παντὸς τὰς καλὰς τέχνας· καὶ ἀφοῦ ἐπὶ πολὺ ἐζήσεν εἰς τὴν φιλολογικὴν ἀτμοσφαιρὰν τῆς νεωτέρας Εὐρώπης, τὴν κεκορεσμένην πλέον ἀπὸ τὰς διανοητικὰ ἀριστουργήματα, τότε ἠσθάνθη καὶ ἠγάπησε μὲ περισσώτερον πάθος τὴν ἀγνὴν φιλολογίαν τῆς πατρίδος του, τὴν ἀδελφον καὶ ἀνέθετον καὶ γνησίαν ἑλληνικὴν φιλολογίαν. Μέσα εἰς τὸν μέγαν μας Σολωμόν, μέσα εἰς τὸν Κωστὴν Παλαμᾶν, τὸν ἀντάξιον διάδοχόν του, ὁ Καλομοίρη ἀνεῦρεν ἀθανάτους πηγὰς ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως. Ἐλάτρευσε τοὺς δύο αὐτοὺς μεγάλους ποιητὰς μας μὲ ὅλον τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς φλογερᾶς μουσικῆς ψυχῆς του, καὶ συγχρόνως ἠγάπησεν ὅλους τοὺς ἄλλους Νεοέλληνας συγγραφεῖς εἰς τὸσον βαθμὸν, ὥστε παρασυρθεὶς ἀναίσθη-

χαλασμοῦ. Μία ξαφνικὴ σκέπη βιάζει ἐκεῖνο τὸ ἔμφυτον πρὸς ἕνα σκοπὸν)

— Καὶ κείνο τὸ ἀγαλμα, ποῦ εἶναι δικό μου, ποῦ μοῦ ἀνῆκε, ποῦ αὐτὸς τόφτιασε μὲ τὴν ζωὴ ποῦ ἔστρεψε ἀπὸ μένα σταλαματιὰ-σταλαματια, αὐτὸ τὸ ἀγαλμα ποῦ εἶναι δικό μου...

(Χυμίζει μ' ἕνα πῆδημα θηρίου πρὸς τὴν κλειστή κουρτίνα, τὴν ἀνασηκώνει, περιᾶ μέσα.) ...εἰ, λοιπόν, ἐγὼ θὰ τὸ σπάσω, θὰ τὸ κομματιάσω!

(Ἡ Σιλβία Σεττάλα φέρνει μίαν κρουρῆ, τρέχοντας γὰρ νὰ προλάβῃ τὸ κινδύ. Χάνονται κ' οἱ δύο πίσω ἀπὸ τὴν κουρτίνα. Ἀκούεται τὸ ἀγκομάχημα ἐνὸς σόντομον παλαίμου.)

ΣΥΛΒΙΑ (ξεφωνίζοντας.) Ὁχι, ὄχι, δὲν εἶν' ἀλήθεια, δὲν εἶν' ἀλήθεια! Εἶπα ψέματα.

(Σκεπάζει τὰπολιτισμένα λόγια ὁ πάταγος ἐνὸς ὄγκου ποῦ γέρνει καὶ πέφτει, ὁ βρόντος τοῦ ἀγάλματος ποῦ γροεμίζεται κάτω κ' ἐπιτα μίαν νέα σπαρχικὴ κρουρῆ τῆς Σιλβίας ποῦ τῆς σέρνει ὁ σπασμὸς τοῦ πόνου μὲς ἀπὸ τὰ σωθικά της.)

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Ἡ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ ΔΟΝΗ παρουσιάζεται, τρελ-

τως ἀπὸ τὸ ἀκάθεκτον ρεύμα τῆς φιλολογικῆς μας διαμάχης, ἐγεῖνε...μαλλιαρὸς. Αὐτὸ, φαίνεται, ἦτο μοιραῖον. Καὶ εἶνε πράγματι ἕνα σκιερὸν σημεῖον εἰς τὸν βίον τοῦ Καλομοίρη.*) Ἕνας καλλιτέχνης ἀληθινός, δὲν πρέπει ποτὲ ν' ἀνήκῃ εἰς κλίκαν. Ἄλλ' αὐτὸ ὀλίγον μᾶς ἐνδιαφέρει. Μᾶς ἐνδιαφέρει πρὸ παντὸς ὁ Καλομοίρης ὡς μουσικός.

*

Wen der Genius auf die Stirn geküsst
Der trägt den Himmel im Herzen!

Ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ποῦ κλείνει μέσα εἰς τὴν ψυχὴν του ὁ Καλομοίρης, εἶνε ὁ οὐρανὸς ὁ Ἑλληνικός. Τὸ γαλανὸν χρώμα του τὸ ἀπαράμιλλον, ὁ καλλιτέχνης μας τὸ ἐναρμονίζει τελείως μὲ τὰ γλυκύτερα καὶ εὐγενέστερα accords τῆς ἀτομικῆς του ἐμπνεύσεως καὶ μέσα εἰς τὴν ἄρμονίαν αὐτὴν τοῦ ἀγνοῦ ἑλληνικοῦ χρώματος, ἡ μελωδία του πετᾷ σὰν πουλάκι μεθυσμένον ἀπὸ ἑωθινὸν φῶς καὶ χαράν.

Ἡ ἐμπνευσις τοῦ Καλομοίρη εἶνε ἀδιάσπαστος, φυσικὴ, ἀυθόρμητος καὶ νέος. Ἀναβλύζει μέσα ἀπὸ τὴν ψυχὴν του καὶ δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἶνε ὠραία καὶ ἀληθινή.

Ἴδετε τὴν συλλογὴν τῶν Ἑλληνικῶν Τραγουδιῶν τοῦ Καλομοίρη, ἡ ὅποια ἐξεδόθη τελευταίως καλλιτεχνικώτατα τυπωμένη ἀπὸ τὸ ἐν Λειψὶα κατάστημα Breitkopf καὶ Härtel. Εἶνε τὰ πρῶτα Ἑλληνικὰ τραγούδια ποῦ ἠμποροῦν νὰ διεκδικήσουν θέσιν εἰς τὸ πρῶτο μὲγάλο Εὐρωπαϊκὸν κονσέρτου, ν' ἀκουσθοῦν καὶ νὰ θαυμασθοῦν ἀπὸ κοινὸν μορφωμένον μουσικῶς καὶ ἐπομένως αὐστηρότατον.

Μία Ἑλληνίς μὲ ἀρτιωτάτην μουσικὴν καὶ φιλολογικὴν μόρφωσιν, ἡ κ. Αἰμιλία Παπαδημητρίου, ἡ θυγάτηρ τοῦ ἀειμνήστου Σπαθάρη, μ' ἔλεγε τελευταίως προκειμένου διὰ τὴν μουσικὴν αὐτὴν ἔκδοσιν:

— Ἕνας Σούπερτ ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ ἐγὼ συμμερίζομαι τὸν ἐνθουσιασμὸν της. Ἀπὸ τὸ πρῶτον ἕως τὸ τελευταῖον, ὅλα αὐτὰ τὰ ὠραία τραγούδια, ἠμποροῦν, τὸ καθὲν εἰς τὸ εἶδος του, νὰ ἱκανοποιήσουν καὶ τοῦ δυσκολωτέρου κριτικοῦ τὰς ἀπαιτήσεις. Εἶνε πλούσια εἰς λυρισμὸν καὶ συγχρόνως ἔχουν μίαν εὐγενὴ λιτότητα εἰς τὴν αἰσθητικὴν των. Ἡ μελωδία των εἶνε πλαστικὴ καὶ μὲ ὅλην τὴν πρωτοτυπίαν της δὲν ἔχει τίποτε τὸ ἐξε-

*) Στ.μ. τοῦ «Νουμά».— Ὅχι, ὄχι, κυρὰ μου, κ' ἔτσι.

ζητημένον. Τὸ ἐντεχνος ἕμως ἐπεξεργασία εἰς τὴν ὑπόκρουσιν!

Σὰς βεβαιῶς εἶναι πρέπει νὰ εἶνε ἀληθινὸς Virtuosus τοῦ πιάνου ἐκεῖνος ποῦ θὰ συνοδεύῃ αὐτὰ τὰ τραγούδια. Τὸ accompagnement τῆς «Ρομελιώτισσας» ἀποτελεῖ αὐτὸ μόνον τοῦ μίαν ὠραίαν καὶ τεχνικώτατην εἰς ἐκτέλεσιν Etude διὰ πιάνο. Καὶ τὴν μεγαλοπρεπῆ τραγουδι εἶνε αὐτὴ ἡ «Ρομελιώτισσα» μὲ τὸς πλούσιος ἐναλλαγὰς καὶ μεταπτώσεις εἰς κάθε στροφὴν τοῦ ποιήματος! Τὸ τέλος εἶνε θριαμβευτικὸν, καμωμένον pour enlever le public, ὅπως θὰ ἔλεγε ἕνας Γάλλος. Ὅλη ἡ μαγεία καὶ ἡ χάρις τοῦ ἑλληνικοῦ σεληνόφωτος καθρεφτίζεται εἰς τὴν ἀπαλῶς θωπευτικὴν μελωδίαν «Παίξει ἀπόψε τὸ φεγγάρι» μὲ τὴν θαυμάτην ὑπόκρουσιν ποῦ σβύνει εἰς τὸ τέλος κί' αὐτὴ σὰν ἀκτὴ φεγγαριοῦ.

Ἕνα γνησίως Ρωμαϊκὸν τραγούδι ποῦ θὰ μποροῦσε κάλλιστα ν' ἀπαθανάτισθῃ εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ νὰ διατηρήσῃ ἕλην τὴν ἐροσιὰ του εἶνε ἡ «Στυλιανή». Γοργὴ καὶ χαριτωμένη ἐμπνευσις μὲ ὠραῖον ρυθμὸν καὶ τραχίτικο χιούμορ εἰς τὴν τελευταίαν φράσιν.

Ἄλλὰ τὸ ὠραιότερον τραγούδι αὐτῆς τῆς συλλογῆς εἶνε ἡ Ἀφροδίτη. Τὸ διαπνεύει ἕνας μυστικοπαθὴς λυρισμὸς ποῦ ὑπενθυμίζει πολὺ τὴν τεχνοπλοίαν τοῦ Brahms καὶ τοῦ Hugo Wolf, ἡ δὲ μετάπτωσις ἐκείνη ἀπὸ τὰ ἀνήσυχα τρέμελα εἰς τὴν θερμὴν ἐπίκλησιν πρὸς τὸ ἀστρον τῆς Ἀγάπης εἶνε θαυμασιὰ.

Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ ἐμιλήσω ἰδιαιτέρως διὰ καθὲν ἀπὸ τὰ ὠραία αὐτὰ Τραγούδια ἂν ὁ χῶρος μοῦ τὸ ἐπέτρεπε. Ἄλλὰ μοῦ υπολείπεται νὰ ἐμιλήσω ἀκόμη καὶ διὰ τὸ ἄλλο ἔργον τοῦ Καλομοίρη. Μὲ τὸ Prelude καὶ τὴν διπλὴν Fuga του εἰς ἑπτὰ φωνὰς διὰ 2 πιάνο, καὶ μὲ τὰς τρεῖς Ballades διὰ πιάνο ἀνεδείχθη τελείως κάτοχος τῆς τέχνης τοῦ Contrapunkt καὶ ἐκέρδισε τὸ πρῶτον βραβεῖον τῆς Βιέννης. Αὐτὰ τὰ ἔργα του μποροῦμε νὰ τὰ ἐνομάσωμεν μαθητικὰ δοκίμια ἂν καὶ φέρουν πολὺ ἔντονον τὴν σφραγίδα τοῦ χειραφετημένου καλλιτέχνου. Ἄλλὰ ἡ ἑλληνικὴ Suite τοῦ Καλομοίρη, ἕνα μέγαλο Συμφωνικὸν Ποίημα γραμμὸν δι' ὀρχήστραν, εἶνε ἀληθινὸν προσκύνημα εἰς τὸν Νάον τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς. Μοῦ τὴν ἐξετέλεσεν ὁ ἴδιος τελευταίως ἔταν ἦτο ἐδῶ εἰς τὸ πιάνο ἐν μικρογραφίᾳ.

— Τί πόνος! Δὲ βραστῶ πιὰ!

(Κουρτίνα νὰ λιθοθυμῆση, ὅταν, τὰ καὶ ὁρμῆ μέσα εἰς τὸ δωμάτιον ὁ ΔΟΥΚΙΟΣ ΣΕΤΤΑΛΑΣ σὰν τρελλός· Ἐκεῖνη ἀνατριχιάζει στυλάοντος ἀπάνω του τὰ μεγάλα της μάτια τὰ δακρυσομένα, ὅπου πεθαίνει ἡ ἀνέλιπτη ψυχὴ.)

— Ἐστὲ, ἐστὲ, ἐστὲ!

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ (κρατώντας πάντα ψηλά τὰ δύο ἄμμορα τὰ χέρια τὰ λυωμένα, ποῦ μουσκεύουνε μ' αἶμα τὸ παντὶ ἔπον εἶναι ὁ χαλασμὸς ὁ ἀγιάτρευτος.) Βρασταχτε τὴν! Βρασταχτε τὴν! Θὰ πιστ...

(Ὁ Δούκιος Σεττάλας ἀναβαστάζει εἰς ἀγκάλες του τὸ γλυκὸ τὸ πλάσμα τὸ αἱματόβροχτο, ποῦ πάει νὰ χάσῃ τίς αἰσθήσεις του. Πρὶν δμως λιθοθυμῆση, στρέφει τὸ μισοσβημένο βλέμμα πρὸς τὴν κουρτίνα, ὡς γὰρ νὰ δείξῃ τὸ ἀγαλμα.)

ΣΥΛΒΙΑ (μὲ ξέφυγη φωνή.) Εἶναι... γλυτωμένο.

(Ἀκολουθεῖ)

ἀπὸ τὴν τρομάρα, τρέχοντας πρὸς ἐκεῖνη τὴ φωνὴ ποῦ ἔχει τίνος εἶναι ἐνῶ ἡ ΤΖΟΚΟΝΤΑ ΔΙΑΝΤΗ προβάλλει ἀπὸ τις διπλὲς τῆς κουρτίνας, ἀκόμη σκεπασμένη μὲ τὸ βέλο, μὲ τὴν ὄψη τοῦ ἀνθρώπου ποῦ ἔκαμε φόνον καὶ ζητεῖ ποῦθε νὰ φύγῃ.)

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. Φόνισσα! Φόνισσα! (Σκύβει νὰ βοηθήσῃ τὴν ἀδερφή της, ἐνῶ ἡ ἄλλη φεύγει.)

— Συλβία, Συλβία, ἀδερφή μου, ἀδερφή μου! Τί σοῦκαμε; τί σοῦκαμε; Ἄχ! τὰ χέρια, τὰ χέρια...

(Ἡ φωνὴ της φανερώνει τὴ φρίκη τοῦ ἀνθρώπου ποῦ βλέπει κἀκεῖ ἀποτρόπαιον.)

ΣΥΛΒΙΑ. Πᾶρε με ἀποδῶ! Πᾶρε με ἀποδῶ!

ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ. Θεέ μου! Θεέ μου! Σοῦ μείναμε ἀποκάτω; Θεέ μου! Σοῦ γίνανε λυωμά...

Νερό! Νερό! Δὲν εἶναι τίποτα ἐδῶ... Περίμενε!

ΣΥΛΒΙΑ. Ἄχ, τί πόνος! Δὲ βραστῶ πεθαίνω! Πᾶρε με ἀποδῶ!

(Παρουσιάζεται, προβαίνοντας ἀπὸ τις κόκκινες διπλὲς, μὲ τὸ πρόσωπο ἀπερίγραπτα μεταμορφωμένο ἀπὸ τὸν πόνο, ἐνῶ ἡ ἀδερφή της, γυρνῆ, τῆς βασιτῆ ψηλά τὰ δύο χέρια τυλιγμένα σ' ἕνα κομμάτι βρεμμένον παντιῶν—τραβηγμένο ἀπὸ τὸν πηλὸ—ποῦ ματώνεται.)

Τώρα εργάζεται εις μίαν μεγάλην Τριλογία του εθνικού μας έπους του Διγενή Ακρίτα. Είς τας Αθήνας, όπου τώρα εδρεύεται, θα διευθύνη την μουσικήν της Στέλλας Βιολάντη.

Ο νεαρός μουσουργός μας έχει ακόμη μελοποιημένην ἔλην τὴν σειράν τῶν «*Ίάμβων καὶ Ἀναπαύσεων*» τοῦ Παλαμᾶ. Καὶ πολλὰ ἀκόμη ὠραία καὶ μεγαλόπνευστα ἔργα ἐτοιμάζει. Ἐχει ἔλην τὴν θέρμην καὶ τὴν ὠραίαν τόλμην τῆς νεότητος. Καὶ οἱ τολμηροὶ πάντοτε θὰ μεγαλοουργήσουν. Εἰς τὴν περιτέχησιν καὶ τὴν ἑναρμόνισιν τῶν συμφωνικῶν ἔργων τοῦ ὁ Καλομοίρης ἀναδεικνύεται τολμηρὸς καὶ εὐγενὴς νεωτεριστῆς.

Τὸ ἑλληνικὸν μοῦσικο τὸ ἀγαπᾷ καὶ τὸ ἀναζητεῖ μὲ πάθος· ἀλλὰ τὸ παρουσιάζει πάντοτε τελείως ἑναρμονισμένον καὶ μὲ γνησίαν καλλιτεχνικὴν μορφὴν. Μὲ αὐτὴν τὸν τρόπον τὸ ταπεινὸν ἄθος τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγροῦ, ὅχι μόνον ἐξευγενίζεται, ἀλλὰ καὶ ἡμπορεῖ νὰ μεταβληθῇ εἰς ἕνα εὐσυνείδητον καὶ ἐμπνευσμένον καλλιτέχνην εἰς ἀληθινὴν περὶ ἡμᾶτων.

Μέσα ἀπὸ τὰς αἰθερίας πτυχώσεις καὶ τὰ περιεργα τεχνουργήματα τῆς ἐμπνεύσεως τοῦ Σοπέν, διαλάμπει, ἀγνὸν πατριωτικὸν διαμάντι, τὸ ἑθνικὸν Πολωνικὸν τραγοῦδι. Μέσα ἀπὸ τοῦ ἐμψυγμένου πέπλου τῆς μεγάλης ἰδιοφυίας τοῦ (Grieg) ἀναλάμπει ἀποκρυσταλλωμένον εἰς θεοπεσίους τόνους τὸ δημοτικὸν τραγοῦδι τῆς Νορβηγίας. Ὁ Γέρτσον καὶ ὁ Σμετάνα, ὁ Αἰστ καὶ ὁ Σαραζάτε, ἔκαμαν θριαμβευτικῶς τὸν γύρον τοῦ κόσμου, εἰς τὴν περιέκλεισαν μέσα εἰς τὴν μουσικὴν τῶν ἔλην τὴν πνεύσιν καὶ τὸ ἑθνικὸν μεγαλεῖον τῆς Βοημικῆς, τῆς Οὐγγρικῆς, τῆς Ἰσπανικῆς ψυχῆς. Ἀπὸ τὸν νέον Καλομοίρη, ὁ ὁποῖος ἔχει εἶλα τὰ διδόμενα διὰ τὴν ἀναδειχθῆ ὁ ἑθνικὸς μουσουργὸς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, περιμένον νὰ γνωρίσῃ εἰς τὸν κόσμον ἔλιν τὴν ψυχὴν τὴν Ἑλληνικὴν, ποῦ κρύβει μέσα τῆς τῶσιν ὑπέροχον ἀγνότητα καὶ τῶσιν εὐγενὲς μεγαλεῖον.

ΣΟΦΙΑ Κ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ

ΜΑΝΩΛΗΣ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΦΩΝΗ ΜΕ ΠΙΑΝΟ

Τυπωθήκανε στὴ Λεϊψία καὶ πω-
λοῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ «*Νουμᾶ*».

α) ΠΟΙΗΣΗ ΜΑΔΑΚΑΞΗ :

- 1) Στὴν ἀνέμη καρφωμένα . . . Δρ. 1.—
- 2) Τραγοῦδάκι . . . » 1.—
- 3) Στὴ νῆσο πέρα ὁ πύργος τῆς Ἀθώ-
ρητης . . . » 1.—

β) ΠΟΙΗΣΗ ΔΑΞ. ΠΑΛΛΗ :

- 4) Μολιδιατίσσα . . . Δρ. 1.—
- 5) Μισιριωτίσσα . . . » 1.—
- 6) Ρουμειωτίσσα . . . » 1.50
- 7) Ἀφροδίτη . . . » 1.50
- 8) Χαίντε χερσὲ . . . » 1.—
- 9) Μικρούλα . . . » 1.50
- 10) Στὸν Ἐποπα (μαλλιάρικα Πόπι) Χαρίζεται.

*Ὅλα μαζί ἕνας τόμος Δρ. 5.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΡΑΜΑΣ

ΟΙ ΛΟΞΟΙ ΣΤΡΑΤΟΚΟΠΟΙ

Βγήκε τελευταία καὶ πωλιέται 2 Δρ. στὰ
γραφεῖα τοῦ «*Νουμᾶ*».

ΜΕ ΜΙΑΝ ΔΡΑΧΜΗΝ ΚΕΡΔΟΣ 100 000 !

ΛΑΧΕΙΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκαστον γραμματίον ἰσχύον διὰ τὴν κλήρωσιν 28 Ἰουνίου (11 Ἰου-
λίου) 1909 τιμᾶται ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς.

ΚΕΡΑΗ ΕΚΑΣΤΗΣ ΚΛΗΡΩΣΕΩΣ :

ΜΕΓΑ ΚΕΡΑΟΣ	ἐκ δραχ.	
1 Κέρδος	»	100,000
1 « ἔρδος	»	25,000
3 Κέρδη	»	10,000
3 Κέρδη	»	5,000
118 Κέρδη	»	1,000
337 Κέρδη	»	100
		50
1000 ἐν ὄλῳ κέρδη ἀξίας δραχμῶν.....		225,000

Γραμματῖα πωλοῦνται. Εἰς τὰ ὄμιοντα ταμεία καὶ λοιπὰς δημοσίας ἀρχάς, εἰς τὰς Πραξίτσας, εἰς τοὺς σταθ-
μάρας καὶ στασιάρχας τῶν σιδηροδρόμων, τοὺς διαχειριστὰς τῶν μονοπωλίων καὶ τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων πρὸς
δραχ. μίαν ἑκάστον γραμματίον, ἰσχύον διὰ μίαν ἐκ τῶν τριῶν τελευταίων κληρώσεων.
Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν ἢ ζήτησιν γραμματίων ἀπευθυντέον εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐθνικοῦ Στόλου καὶ τῶν
Ἀρχαιοτήτων, ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἰς Ἀθήνας.

Ὁ διευθύνων τμηματάρχης
Γ. ΚΟΦΙΝΑΣ

Ἡ Κοινὴ Γνώμη

ἈΝΩ ΣΧΩΜΕΝ ΤΑΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Φίλε «*Νουμᾶ*»,

Ὅχι ἀπολογία μὰ κήρυγμα ἀληθινὸ
δτι δημοσιέψανε στὸ περασμένο φύλλο σου τὰ
Κρητικὸπουλα. Κήρυγμα ἠρωτισμοῦ ποῦ κλεί-
νει μέσα του ἄληθους τὴν ἀγία πίστη καὶ ἄλη-
τὴν σιδερένια ἐπιμονὴ καὶ ἄλη τὴν ἀφοσίωση τὴν
τυφλὴ στὴν Ἰδέα. Ἀπὸ τὴν Κρήτη ποῦ καρ-
τερῶμε μιὰ μέρα ὅλες τίς λευτεριές, ἀπὸ τὴν
Κρήτη μᾶς ἦρθε καὶ αὐτὴ ἡ φωνὴ ἡ βροντερὴ
καὶ ἡ παρηγορητὴ γιὰ τὸν ἀγῶνα μᾶς. Γιὰ
σας, Κρητικὸπουλα, χίλιες φορές γειά σας, λιον-
ταροψυα παιδιὰ.

Διάβασα καὶ ξαναδιάβασα τὸ ἠρωτικὸ κή-
ρυγμά τους. Καὶ θὰν τὸ ξαναδιάβασω καὶ θὰν
τὸ χιλιοδιάβασω. Κάπιο δυνάμωμα νιώθω στὴν
ψυχὴ μου διαβάζοντάς το. Κάπως ἀνώτερος καὶ
ἀντρικώτερος καὶ ἑναρτεώτερος νιώθω πῶς γίνο-
μαι. Καὶ ἡ ψυχὴ μου σηκώνεται ψηλά, πολὺ
ψηλά, πάνου ἀπὸ τίς ποταπὲς ἀνάγκες τῆς
ζωῆς, πάνου ἀπὸ τὰ λογικὰ τσακίσματα τῆς ψυ-
χῆς ποῦ γεννᾷται ἡ καθημερινὴ ἀνάγκη. Καὶ ἀπο-
χτῶ ΧΑΡΑΧΤΗΡΑ—ἀπο, τῶ δηλ. κείνο ποῦ
πρῶτα καὶ ἀρχῆς χρειάζεται σὲ μᾶς τοὺς δημοσι-
κιστὰδες γιὰ νὰ πιτύχουμε τὸ σκοπὸ μᾶς, γιὰ
νὰ νικήσουμε.

Νὰ ἐπιβληθῶμε στὴν κοινωνία, νὰ τραβή-
ξουμε τὴν κοινὴ γνώμη μὲ τὸ μέρος μᾶς. Μὰ
γιὰ νὰν τὸ πιτύχουμε αὐτό, γιὰ νὰ μᾶς πιστέψῃ
ἡ κοινωνία, γιὰ νὰ μᾶς ἀκολουθῆ ἡ κοινὴ
γνώμη, πρέπει νὰ μᾶς ἐχτιμήσῃ ἡ κοινωνία,
πρέπει νὰ μᾶς δεῖ ἀλύγιστους σὰ σιδερένια δο-
κάρια καὶ περιφρονητὰδες κάθε χυδαίας ρεκλά-
μας, καὶ ἐργάτες κάθε γενναίου καὶ ἀψηλοῦ καὶ
σκλάβους τῆς Ἰδέας. Νὰ συντριβῶμε κάτου
ἀπὸ τὸ μαρτυρικὸ σταυρὸ τῆς, νὰ στρώσουμε
τὸ δρόμο τῆς μὲ τὰ κουφάρια μᾶς. Οἱ ρεκλά-
μες καὶ τὰ λιβανίσματα καὶ τὰ χεροκροτήματα,
γιὰ τοὺς ἄλλους. Γιὰ μᾶς τὸ Χρῆος, καὶ μονάχ'
αὐτό. Δημοτικιστῆς ποῦ ἐρωτῶνται ματιάζει
τὴ ρεκλάμα ἢ κατεβάζει τὴν ψυχὴ του ἴσασε
τὰ λασπωμένα τῆς ἐπίπεδα, δὲν εἶναι Δημοσι-
κιστῆς. Εἶναι χυδαῖος ξεμεταλλευτῆς τοῦ ἀγῶνα
μᾶς, εἶναι τὸ σι, αμερὸ σκουλήκι ποῦ χεταί νὰ
συρθεῖ πάνου στὸν κόπο τοῦ μερμηγιοῦ.

Ἐνεση ἀντιπροκλαμίνης μᾶς χρειάζεται.
Πρέπει νὰ μπάσουμε στὴν ψυχὴ μᾶς μπόλιχο
ἀπ' αὐτὸ τὸ θαματουργὸ ὑγρὸ. Καὶ τὴν ἐνεση
θὰ μᾶς τὴν κάνει τὸ μεγάλο παράδειγμα τῶν

Ψυχάρηδων καὶ τῶν Πάλληδων καὶ τῶν Παλα-
μάδων καὶ τῶν Ἐρταλιώτηδων. Ἄνω σχῶμεν
τὰς καρδίας. Ν' ἀνεβάσουμε τὴν ψυχὴ μᾶς
ψηλά, ἴσασε τὴν ψυχὴ τους, νὰ πιτάξουμε μα-
κριὰ μᾶς κάθε μικρὸ καὶ ταπεινὸ, νὰ πνίξουμε
κάθε ἀδυναμία μᾶς, νὰγκαλιάσουμε μ' ἀγάπη
τὸ σταυρὸ μᾶς. Ἡ Νίκη ἐρχεται. Μὰ πρέπει
νὰ ποχτήσουμε ΧΑΡΑΧΤΗΡΑ γιὰ νὰ μᾶς κα-
λέσει στὸ γιορτάσι τῆς.

Α. Μ. ΜΟΙΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΚΟ ΒΔΟΜΑΔΙΑΤΙΚΟ

(Ἀπὸ Πέμπτη σὲ Πέμπτη)

—Τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Στρατιωτικῶν ἐπέστειλε ἐπιτροπὴ
ἀπὸ τοὺς κκ. Α. Πάλλη συνταγματάρχη, Ν. Γουλιμᾶ ἀντι-
συνταγματάρχη καὶ Ν. Γουναράκη καθηγ. τοῦ Πανεπιστη-
μίου καὶ ἀπὸ δύο ὀφηγητῆς νὰ μελετήσῃ τὴν στρατ. ποι-
νικὴ νομοθεσίαν καὶ νὰ προτείνῃ τίς ἀναγκαῖες μεταρρυθμι-
σεις.—Τὸ Ὑπουργ. τῆς Παιδείας εἶχε ἀποφασίσει νὰ κα-
ταργήσῃ 48 Ἑλλ. σχολεῖα σὲς ἀπερχομένη γιὰτὶ δὲν ἔχουν
ἀρκετοὺς μαθητῆς (6—10 τὸ καθένα). Ὁ Σύλλογος ὅμως
τῶν «*Λειτουργῶν τῆς μέσης ἐκπαίδευσσεως*» ἔστειλε ἔγγραφο
σ' ὄλους ποῦ διευτύνουν αὐτὰ τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς σύστησε
νὰ μὴ ἀκούσουν τὴν διαταγὴ τοῦ Ὑπουργεῖου μὰ νὰ ἐξακο-
λουθήσουν καὶ νὰ μένουν ἐπὶ θέτη τους, γιὰτὶ, λέει, ἡ
κατάργησις αὐτῆ γίνεται ὄχιως νόμο τῆς Βουλῆς καὶ
εἶναι παράνομη. Ὁ Ὑπουργὸς κάλεσε ὅλα τὰ μέλη τοῦ
Συλλόγου, 60 περίπου καθηγητῆς, σὲ ἀπολογία.—Τὸ πε-
ρασμένο Σάββατο στὴν Τρίπολη, μ' ἐπισημὸν τῆς βασιλιω-
θήκανε οἱ καινούριοι στρατώνες. Στὴ γιορτὴ εἶταν καὶ ὁ
Διάδοχος, ποῦ ἀπὸ κεῖ πῆγε στὴν Τεγέα, στὴ Σπάρτη καὶ
στὸ Μιστρά.—Ἐναρ ἑκατομμυριοῦχος καὶ τρεμερὸς τοκο-
γλύφος, ὁ Μάλλιος ἀπὸ τὴ Χαλκίδα, καταδικάστηκε δέκα
χρόνια φυλακὴ ἀπὸ τὸ κακουροδικεῖο τῆς Ἀθῆνας.—Ὁ
ἀλλοτε ταμίας Πειραιῶς Ἀποστολάκος, ποῦ στὰ 1906 κα-
ταράστηκε 165,595 Δρ. καὶ τῆστρεψε γιὰ τὴν Ἀμερικὴν,
δικάστηκε τὴν Τετάρτη στὸ Κικουροδικεῖο καὶ καταδικά-
στηκε 5 1/2 χρόνια φυλακῆ.—Τὴν Πέμπτη ἀρχίνησε στὸ
Κικουροδικεῖο ἡ δίκη τοῦ ἀνθυπάρχου Τρύσου καὶ τοῦ
ἀμαζῆ Χάρου ποῦ ζητήσανε νὰ σκοτώσουν κοντὰ στὸ Λαγνὶ
τὸ χειμῶνα τὴν Πόπη Γένριξον, γυναικακδέρη τοῦ Τρύσου.

Ο ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

— Βγήκε καὶ πωλιέται στὸ βιβλιοπωλεῖο Μπικ καὶ
Μπάρτ 3 1/2 μάρκα τὸ Γερμανικὸ Λεξικὸ τοῦ κ. Karl
Dieterich. Τὸ Λεξικὸ αὐτὸ εἶναι τὸ τελευταῖο ἀπ' ὅσα
ὑπάρχουν, γιὰτὶ κάθε λέξη τὴ μεταφράζει καὶ στὴ δημο-
τικὴ καὶ στὴν καθαρεύουσα καὶ εἶναι μπορεῖ νὰ χρησιμεύῃ
σὲ ὄλους.

— Τὸ περασμένο Σάββατο εἶναι στὸ Ὡδεῖο ἡ συναυλία
τοῦ Καλομοίρη, ὅλο μὲ σύνθεσις δικῆς τους. Κόσμος ὅχι
τόσο πολὺς, ὅσο ἔπρεπε, μὰ διαλεχτὸς καὶ καταχειροκρό-
τησε τὰ ἔμορφα τραγοῦδια τοῦ Καλομοίρη, ποῦ τὰ τραγοῦ-

δησαν η κ. Γεννάδη και ο κ. Αγγελόπουλος, καθώς και τις αριστουργηματικές σύνθεσές του που τις έπαιξε στο πιάνο...

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κ. Δεστ. Θα δημοσιεύσουμε κατωτέρω φύλλο της Έλληνας Κεριακής...

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Έντοκοι καταθέσεις

Καταθέσεις εις τραπεζικά γραμμάτια

Τροποποιήσεις της κλίμακας των τόκων των εις τραπεζικά γραμμάτια νέων έντοκων καταθέσεων εν ύψει η επί προθεσμία...

- 1) 1/2 τοις 0/10 κατ' έτος δια τας εν ύψει άποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσού δρ. 10.000...

Καταθέσεις εις χρυσόν

Δέχεται επί έντόκους καταθέσεις εις χρυσόν ήτοι εις φράγκα και λίρα Αγγλίας...

- 1) 1/2 τοις 0/10 κατ' έτος δια καταθέσεις 6 μηνών τουλάχιστ.

Αι όμολογίαι των έντόκων καταθέσεων εκδίδονται κατ' έκλογήν του καταθέτου όνομαστικά ή άνώνυμοι.

ΤΟ ΜΟΤΟ ΜΑΣ

Με γλώσσα ζωντανή να πούμε ζωντανές ιδέες στο ζωντανό λαό.

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ ΛΑΟΥ

Έκδοσες στη ζωντανή μας γλώσσα των καλύτερων έργων των πιδ έξουσιασμένων φιλόσοφων.

ΤΟ ΕΞΕΡΙΖΩΜΑ ΤΗΣ ΦΤΩΧΙΑΣ

Το δεύτερο βιβλίο που θα εκδοθεί σε λίγες μέρες θάνα

Η ΜΑΝΝΑ

Του Μάξιμ Γκόρκυ

Συνηρομή χρονιάτικια φρ. χρ. 15, εξαμηνιαικια φρ. χρ. 7,50.

Laos' Monthly Library 306 w. 54 th. St. New York, City.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κατά την 31 Μαΐου 1909

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ

Table with 3 columns: Description, 31 Μαΐου 1909, 30 Απριλίου 1909. Rows include Ταμείον, Έξωτερικά λίσμοι, Δάνειον προς την Έλληνικήν Κυβέρνησιν, Όμολογίαι έντοκων δανείων, Βντοκα γραμμάτια, Προξοφλήσεις, Καθυστερήσεις προξοφλήσεων, Δάνεια και άνοικτοί λίσμοι επί ένεχυρφ χρηματοογράφων, Δάνεια επί ένεχυρφ έμπορευμάτων, Δάνεια και άνοικτοί λίσμοι επί ύποθήκην, Δάνεια εις δήμους, λιμένας και λοιπά νομικά πρόσωπα, Χορηγήσεις εις γεωργικηματαίαν, Καθυστερήσεις χορηγήσεων εις γεωργικηματαίαν, Μετοχαι εις έγχωριους εταιρείας, Συμμετοχή εις Τράπεζαν Κρήτης, Όμολογίαι λαχ. δαν. Έθν. Τρ της Ελλάδος, Τοκομερίδια εν γένει, Καταστήματα Τραπεζικής και κτήματα εις άνεγκαστικων εκποιήσεων, Απαιτήσεις επίσημαλές, Έξοδα έγκαταστάσεως (ιδίως δαπάνη κατασκευής Τραπεζ. Γραμματίων), Διάφοροι λογαριασμοί, Λογαριασμοί τρίτων εν τω έξωτερικώ, Λίσμοι εξαγοράς συμμετοχής Κυβερνήσεως εις κέρδη Τραπεζ. Γραμματίων, Έξαγορά προνομίου Προνομ. Τραπεζικής Ηπειροθεσσαλίας, Προμήθεια τροφής λαχειοφόρου δανείου (εις Τραπεζικά Γραμμάτια), Διάφορα.

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Table with 3 columns: Description, Δράχ., Δρ. Rows include Μετοχικόν κεφάλαιον, Αποθεματικόν κεφάλαιον τακτικόν και έκτακτον, Τραπεζικά Γραμμάτια εν κυκλοφορίαι, Τραπεζικά γραμμάτια διδραχμα και μονόδραχμα, Καταθέσεις άνευ τόκου εις μεταλλικόν, Καταθέσεις άτοκοι, Έπιταγαι πληρωτέαι, Μερίσματα πληρωτέαι, Καταθέσεις Δημοσίου προς χορήγησιν δανείων κατά τον ΒΦΜ' Νόμον, Διεθν. Οίκονομ. Έπιτροπή λίσμοις καταθ. εκ δημ. ύπεγγ. προσόδων, Υπηρεσία Έθνικων Δανείων εις χρυσόν, Υπηρεσία Έθνικων δανείων εις τρ. γραμ., Καταθέσεις δημοσίου εις χρυσόν, Καταθέσεις Δημοσίου εις τραπεζικά γραμμάτια κατά τον Νόμον ΒΦΕ', Έντοκοι κατ. θέσεις Δημ. εις χρυσ. δια την κατσκ. του Σ.Π.Α.Σ., Καταθέσεις επί τόκω, Λαχειοφόρον Δάνειον Τραπεζικής 3 1/2 εις χρυσόν, Καταθέσεις Δημοσίου εις τραπεζ. γραμμάτια, Υπηρεσία Λαχειοφόρου δανείου Τραπεζικής 3 1/2 εις χρυσόν, Καταθέσεις Ταμειευτηρίου, Διάφορα.

Έν Αθήναις τη 9 Ιουνίου 1909.

Ο Διευθυντής του Λογιστηρίου Π. Α. ΚΟΥΤΣΑΛΕΗΣ

ΣΤΟΥ ΝΟΥΜΑΣ

Η εν Αθήναις υπό την Υ. προστασίαν της Α. Μ του Βασιλέως, Βιομηχανική και Έμπορικη Ακαδημία δηλοί, ότι τα μαθήματα των σχολών αυτής (Γεωργικής, Βιομηχανικής, Έμπορικης, Μηχανουργικής, Αρχιτεκτονικής), αρχονται τη 15η Σεπτεμβρίου, αι δε έγγραφαι από της 20ης Αύγουστου. Πρόγραμμα αποστέλλεται δωρεάν εις τους αίτούντας.

το γραφείο (δρόμος Ζήνωνος) πουλιούνται ΜΙΑ ΔΡΑΧΜΗ το ένα και 1,25 φρ. χρ. για το έξωτερικό, ταχύλοβα βιβλία του ΨΥΧΑΡΗ «Τόμειρο του Γιαννίρη» — του ΠΑΛΛΗ «Ηλιος και Φεγγαρι» — του ΦΩΤΙΑΔΗ «Το γλωσσικό ζήτημα και η Έκπαιδευτική μας ανάγκη» — του ΕΦΤΑΛΙΩΤΗ «Ιστορία της Ρωμιοσύνης», «Μαζώχτρα και Βρουκόλακας» και «Νησιωτικές Ιστορίες» — του Δ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗ «Οι σκιές μου» — του ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ «το Αναγλιμτος» (δράμα) — του ΠΑΙΑ ΣΤΑΥΡΟΥ «Θρησκεία και Πατρίδα» — του ΣΤΕΦ. ΡΑΜΑ «Τα Πολιά και τα Καινούρια» — του Γ. ΑΒΑΖΟΥ «Η ματιά» — του Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ «Ζωντανό και πεθαμένο» και «Ο Άσωτος» (δράμα) — του ΛΟΓΓΟΥ «Άδωνη; και Χλόη» (μεταφρ. Βουτιερδέη) — του ΕΥΡΗΠΙΔΗ «Η Μήδεια» (μεταφρ. Περγαλιτή) — του ΣΟΦΟΚΛΗ «ο Αίας» (μεταφρ. Ζήσιμου Σιδερη)